19/03/2019

Πως οι Βυζαντινοί επιμελούνταν την εξωτερική εμφάνισή τους

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η αγάπη των Βυζαντινών για την ομορφιά είναι εμφανής καθ’ όλη τη διάρκεια της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Ένα από τα κύρια στοιχεία της εξωτερικής τους εμφάνισης ήταν τα μαλλιά, βασικά εργαλεία για την περιποίηση των οποίων ήταν τα χτένια και τα ψαλίδια. Το κούρεμα γινόταν κατά κανόνα στο σπίτι από δούλους, καθώς κουρείς και κομμώτριες θα ήταν στη δούλεψη των αρχόντων. Χρησιμοποιούσαν ακόμα και ειδικές αλοιφές και ζεστό σίδερο για να κατσαρώνουν τα μαλλιά τους ή τα έβαφαν ξανθά για να φαίνονται πιο όμορφα.

Και οι άνδρες φρόντιζαν τα μαλλιά τους. Ανάλογα με την καταγωγή τους, την κοινωνική τους θέση αλλά και τις επιθυμίες τους είχαν κοντά ή μακριά μαλλιά, χωρίς να απορρίπτουν και τη χρήση περούκας, ενώ με εξαίρεση τους ευνούχους του Παλατιού, οι περισσότεροι άνδρες της εποχής διατηρούσαν γενειάδα.

Οι Βυζαντινές κατά κανόνα είχαν μακριά μαλλιά που τα χτένιζαν σεμνά και τα συγκρατούσαν στον αυχένα με περόνη , τα έπλεκαν κοτσίδες ή τα άφηναν να πέφτουν ελεύθερα στους ώμους, ιδίως τα νεαρά κορίτσια. Οι γυναίκες κούρευαν τα μαλλιά τους μόνο σε ένδειξη πένθους ή από τιμωρία λόγω ηθικού παραπτώματος. Ιδιαίτερα ασχολούνταν και με την περιποίηση και τον καλλωπισμό του προσώπου τους. Για παράδειγμα ξύριζαν ή έβγαζαν τις τρίχες του προσώπου τους και μακιγιάρονταν με άσπρο, μαύρο και κόκκινο χρώμα, γεγονός που έκανε τους Πατέρες της Εκκλησίας να τις κατακρίνουν έντονα.

Κοινή στους άνδρες και στις γυναίκες ήταν και η χρήση αρωμάτων. Τα μύρα που χρησιμοποιούσαν προέρχονταν από λουλούδια, όπως τον κρίνο, τη μυρτιά, την τριανταφυλλιά κ.α., πολλά από τα οποία προέρχονταν από μακρινές χώρες. Μύρα χρησιμοποιούσαν και οι άνδρες, αλείφοντας τα στα μαλλιά τους για να γυαλίζουν, προκαλώντας την αντίδραση της Εκκλησίας.

Οι γυναίκες φορούσαν κοσμήματα, που ήταν χρυσά και αργυρά, συχνά διακοσμημένα με πολύτιμους λίθους ή από πιο ευτελή υλικά, όπως σίδηρο, χαλκό και γυαλί. Υπήρχαν όλων των ειδών τα κοσμήματα: σκουλαρίκια, αλυσίδες, περιδέραια, βραχιόλια, περικάρπια, πόρπες , ακόμα και κοσμήματα για τον αγκώνα και τα πόδια! Από τα πιο αγαπημένα πάντως είδη ήταν αναμφίβολα το δαχτυλίδι που φοριόταν από άνδρες και γυναίκες.

Φαίνεται ότι οι γυναίκες της περιόδου χρησιμοποιούσαν τα κοσμήματα, τα ενδύματα και τα διάφορα είδη καλλωπισμού, όχι μόνο ως μέσα για την βελτίωση της εμφάνισής τους αλλά και ως δείκτες της κοινωνικής τους θέσης.

Βιβλιογραφία

1. Δετοράκης Θ., Ο γυναικείος καλλωπισμός στα πατερικά και αγιολογικά κείμενα, Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών / Ε.Ι.Ε., Αθήνα, 1989

2. Εμμανουήλ Μ., Γυναικείες κομμώσεις και κεφαλόδεσμοι στο Βυζάντιο, 2002

3. Byzantine Women and Their World, New Haven and London , 2009

4. Κουκουλές, Φ., Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός, Παπαζήση, Αθήνα, 1951

5. Ναλπάντης Δ., Ο καλλωπισμός στο Βυζάντιο, 1989

6. ‘Τα εν οίκω…εν δήμω’, Ψηφίδες του Βυζαντίου

ΦΩΤΟ: © Φωτογραφικό Αρχείο ΕΚΒΜΜ

ΠΗΓΗ: exploringbyzantium.gr